

Hebreeën 9:1-10

In het laatste vers van hoofdstuk 8 van de Hebreeënbrief heeft de schrijver het oude verbond als verouderd verklaard. In het 7^e vers gaf hij aan dat er wel het een en ander is aan te merken op dat oude verbond. Voor zijn Joodse lezers zullen deze kritieken op het oude verbond behoorlijk confronterend zijn geweest. Nu in het 9e hoofdstuk gaat de schrijver verder met het maken van een vergelijking tussen de oudtestamentische verzoening en de nieuwtestamentische verzoening door de Here Jezus Christus.

Eén keer per jaar op Grote Verzoendag, mocht de hogepriester het heilige der heilige binnengaan om verzoening te brengen voor zijn eigen zonden en de zonden van het volk. Deze Grote Verzoendag zou je de oudtestamentische Goede Vrijdag kunnen noemen.

De tabernakel, en later ook de tempel, bestond uit drie vertrekken. Allereerst was daar de voorhof. Het volk mocht alleen in de voorhof komen. Het is wel goed om even bij stil te staan dat er bij de tabernakel in de voorhof geen scheiding werd gemaakt tussen mannen en vrouwen. Later bij de tweede tempel was dat wel het geval. Vrouwen moesten op grotere afstand van het tempelgebouw blijven dan mannen. De positie van de vrouw is er in de loop van de tijd niet beter op geworden. Christus heft die discriminatie weer op. In Hem is er geen onderscheid tussen mannelijk en vrouwelijk (Gal.3:28). Mannen en vrouwen hebben gelijkelijk toegang tot God. Christus doet zo de kwalijke ontwikkeling die er gekomen was, teniet.

Bij de tabernakel was er dus geen onderscheid tussen mannen en vrouwen. Maar er was niet voor iedereen toegang tot de eigenlijke tabernakel. Het Heilige, het eerste vertrek, mocht alleen betreden worden door de priesters. En het Heilige der heiligen uitsluitend door de hogepriester en dat slechts één keer per jaar onder precieze voorwaarden waar niet van afgeweken mocht worden.

In de eerste plaats moest de Hogepriester zich op Grote Verzoendag uitgebreid baden. Hij moest van top tot teen rein zijn. Vervolgens moest hij zich kleden met een eenvoudig witlinnen priesterkleed zonder versieringen. Normaal gesproken liep de hogepriester in een prachtig ambtsgewaad met gouden belletjes en een borstlap van

goud en edelstenen. Maar op Grote Verzoendag was er geen plaats voor pracht en praal. Bij de gedachte aan de zonde paste verootmoediging en soberheid.

Als eerste moest de hogepriester een stier slachten. Dit was het zondoffer voor Aäron en zijn huis. Het bloed van de stier werd opgevangen in een schaal en met dat bloed ging de hogepriester de tabernakel binnen. Maar eerst moest hij een wierookpan nemen met enkele gloeiende kolen van het brandofferaltaar. Daarop gooide hij dan twee handen vol reukwerk en met dat brandende reukwerk mocht hij het Heilige der heiligen binnengaan en de schaal voor de ark plaatsen. Het heilige der heiligen werd zo gevuld met een dikke wolk wierook. Deze opstijgende wierook was een symbool van het gebed. Als een zondig mens in nabijheid van de HEER komt moet hij beschermd worden door gebed, anders zou hij sterven. Eens hebben de zonen van Aäron zich niet aan dit voorschrift gehouden en beiden stierven. Zo belangrijk is deze bescherming door gebed.

Na de plaatsing van het reukwerk bracht de hogepriester het stierebloed het Heilige der heiligen binnen ter verzoening van zijn eigen zonden en voor die van zijn huis. Hij sprenkelde van het bloed op het verzoendeksel wat zich bovenop de ark bevindt. Daarna sprenkelde hij zevenmaal van het bloed op de grond voor de ark. Zo werd ook het heiligdom weer gereinigd, nadat het betreden was door een zondig mens.

Als de hogepriester hiermee klaar was, deed hij hetzelfde voor de zonden van het volk. Nu moest een bok geslacht worden en ook dat bloed werd in het Heilige der heiligen gebracht, op het verzoendeksel en op de grond gesprenkeld.

Daarna moest ook nog het Heilige en het brandofferaltaar besprenkeld worden door het bloed van de stier en het bloed van de bok. Daarmee was de eigenlijke verzoening voltooid. De zonden van de hogepriester, de overige priesters en het volk waren bedekt voor het aangezicht van God. Er was sprake van een verzoend volk. Dat de zonden voor God weg waren werd uitgebeeld in ander ritueel. Er werd nog een bokje genomen. De hogepriester legde zijn handen op de kop van deze bok, beleed alle zonden van het volk, legde deze zonden als het ware op de bok en zond de bok de woestijn in.

De woestijn is de plaats waar je het verst van God verwijderd bent, waar alles spreekt van Godverlatenheid en waar de boze geesten en demonen verblijven. Daar

werd die bok heengezonden. De bok predikte als het ware aan de demonen in de woestijn dat God de zonden van zijn volk had weggedaan. Via de bok kregen zij te horen: jullie verliezen het, Gods genade overwint, Hij doet de zonden weg van zijn volk.

Als dit allemaal gebeurd was mocht de hogepriester zijn statiegewaad weer aantrekken. Dan kon nu weer. De zonden waren verzoend. Vervolgens werden er nog twee rammen als brandoffer gebracht. En tenslotte werden de geslachte stier en bok buiten de legerplaats verbrand.

Dit alles gebeurde op Grote Verzoendag, een rijk ritueel, dat sprak van Gods liefde en vergeving. Alles wat de Hogepriester deed had daar mee te maken. Maar toch, zegt de schrijver van de Hebreeënbrief, is dat nog niet wat het wezen moet. Het was niet meer dan een aanloop.

Het feit dat alleen de Hogepriester in het Heilige der heiligen mag komen laat zien dat de toegang tot God nog niet vrij was. Gods vergeving was er wel, maar er waren nog zoveel barrières. En die offers bewerkten wel verzoening, maar eigenlijk was het een noodoplossing.

Stel je voor dat in een hevige storm een ruit sneuvelt van je huis, dan breng je wel eens een stuk karton aan voor het raam. Dat helpt wel even, het houdt de regen wel een poosje buiten, maar het is niet afdoende. Na een poosje is het karton doorweekt en moet je het weer vervangen. Zo was het ook met de offers gesteld. Ze waren als karton. Ze waren niet afdoende en moesten telkens weer opnieuw uitgevoerd worden.

Hoe mooi deze offerdienst ook getuigt van Gods vergeving, het was nog geen definitieve oplossing. Die oplossing zal er pas komen als de Here Jezus zichzelf offert. Toen Hij stierf, scheurde het voorhangsel in de tempel. Het heilige der heiligen dat eerst alleen maar eens per jaar betreden mocht worden door de hogepriester, ging open. Vrij toegang, altijd, voor iedereen. Over de betekenis van Jezus' offer willen we de volgende keer verder nadenken. Maar we moeten nooit vergeten dat wij dankzij dat offer ook nu in onze gebeden vrij toegang hebben tot de troon der genade. Voor dat offer kunnen we God nooit genoeg danken. Amen.